

GEOGRAFICKÁ OLYMPIÁDA 2012-2013

Kategória „A“

Aktuálne problémy z regionálnej geografie sveta (okrem SR)

doc. RNDr. Daniel GURŇÁK, PhD.

Téma: **Sudán**

Politická mapa sveta vždy podliehala a naďalej podlieha neustálym zmenám. Dokladom toho je aj prípad donedávna najväčšej africkej krajiny – Sudánu. 9. 7. 2011 bol v novom hlavnom meste Juba oficiálne vyhlásený nový štát sveta – Južný Sudán. Tým sa prepísali viaceré štatistiky, Sudán tak už nie je rozlohou najväčším africkým štátom. No to nie je zďaleka jediná významná zmena. Rozdelenie Sudánu je len povestnou „špičkou ľadovca“, teda prejavom, či možno vyvrcholením dlhoročných procesov a udalostí. Práve poznanie týchto udalostí je kľúčové pre poznanie tejto časti Afriky. Predmetom záujmu v tejto téme by teda mala byť nielen geografická charakteristika Sudánu (resp. aj Južného Sudánu) ale aj vnútorný vývoj krajiny, ktorý sa prejavil najmä v dvojici občianskych vojen a ďalších násilných konfliktov (Darfúr), ktorých najnovším dôsledkom je vznik nového štátu – Južného Sudánu. Ani týmto aktom sa však problémy zďaleka nevyriešili, práve naopak. Pribudli mnohé nové, od vnútornej stability nového štátu, cez otázku hraníc až po problém využívania nerastného bohatstva. To sú len tie najzávažnejšie problémy, ktoré sa týkajú tejto časti sveta a ktorými by sa mali práce venované tejto téme zaoberať.

- Abstrakt
- Úvod, postup pri zhodnotení literatúry a ďalších prameňov, metodický postup
- Základná geografická charakteristika Sudánu a Južného Sudánu (poloha, rozloha, politické rozdelenie)
  - Fyzicko-geografická charakteristika krajiny (geologické, geomorfologické, klíma-, pedo-, hydro- a biogeografické pomery).
  - Zvláštnosti historického a politického vývoja, so zameraním najmä na vývoj na konci 20. storočia a začiatku 21. storočia
  - Obyvateľstvo a sídla (vývoj počtu obyvateľov, prirodzený a mechanický pohyb, porovnanie so susednými krajinami, vzájomné porovnanie oboch krajín, rozmiestnenie obyvateľstva, vzdelanostná a náboženská štruktúra atď., mestské a vidiecke sídla, administratívne členenie, spôsob života obyvateľov, jeho osobitosti.)
  - Ekonomicko-geografická charakteristika (makroekonomické ukazovatele (ak sú dostupné), štruktúra hospodárstva, poľnohospodárstvo, priemysel, doprava, služby atď. a ich priestorové rozmiestnenie, zahraničný obchod, kultúra, školstvo)
- Medzinárodné postavenie oboch štátov, vzťahy s najbližšími krajinami, perspektívy ďalšieho vývoja
- Diskusia a záver
- Prílohy (mapy, grafy, tabuľky, príp. ilustračné vyobrazenia)

LITERATÚRA:

- CIA-The World Factbook: in <https://www.cia.gov/library/publications/world-factbook/geos/su.html>
- CIA-The World Factbook: in <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/od.html>
- Commission of Inquiry on Darfur to the United Nations Secretary-General. In http://www.un.org/News/dh/sudan/com_inq_darfur.pdf
- ILIFFE, J. (2001): Afrika a Afričané – Dějiny kontinentu, Vyšehrad, Praha
- International Commission of Inquiry on Darfur. (2005). Report of the International
- KOLEKTÍV AUTOROV. (1997). Velký atlas světa. Praha: Kartografie Praha, a.s.
- KOLEKTÍV AUTOROV. (2000). Lexikón krajín sveta. Harmanec: Vojenský kartografický ústav, š.p., Harmanec v licencií Kartografie Praha, a.s.
- KOLEKTÍV AUTOROV. (2002). Velký atlas svetových dejín. Bratislava: Reader's Digest Výber
- KOLEKTÍV AUTOROV. (2004). Sudan. in Africa South Of The Sahara 2004. Londýn: Europa publications
- LIŠČÁK, V., FOJTÍK, P (1998): Státy a území světa. Libri, Praha
- NEČEJ, E. (2005). Sudán. in: Panoráma globálneho bezpečnostného prostredia 2004-2005, Bratislava: Ministerstvo obrany SR
- PANTŮČKOVÁ, J. A KOLEKTÍV. (1981). Súdán. Praha: PRESSFOTO – vydavatelství ČTK
- PERI. (2007). Sudan (North-South ethnic war) (1983 - 2005). In <http://www.peri.umass.edu/fileadmin/pdf/Sudan1.pdf>
- PETEREK, J. (2007). Stále ten prokletý Dárfúr. in http://www.literarky.cz/index_o.php?p=clanek&id=%203460
- RADĚJ, T. (2004). Súdán: mír na obzoru? in: Medzinárodní politika, ročník 3 / 2004,
- ŠKAMLOVÁ, D. (2006). Sudán: od militarizácie ku genocíde. in: Panoráma globálneho bezpečnostného prostredia 2005-2006, Bratislava: Ministerstvo obrany SR
- ZÁHORÍK, J. (2004). Severovýchodní Súdán "Zapomenutý konflikt" v širší perspektivě. Mezinárodní vztahy, 3/2004
- ZUBRICZKÝ, G. (2009): Geografia štátov sveta, MAPA Slovakia Plus, Bratislava, 254 s.

A ďalšie rôzne zdroje z internetu, napr.:

- en.wikipedia.org/wiki/South_Suda
- <http://www.foreign.gov.sk/>
- <http://www.maps.google.com>
- <http://www.mzv.cz/jnp/>
- www.bbc.co.uk/news/world-africa-14069082
- www.goss.org/
- www.hnonline.sk/
- www.sme.sk

RNDr. Stela CSACHOVÁ, PhD.

Téma: **Monarchie v Európe**

Pod pojmom monarchia rozumieme takú formu vlády štátu, na čele ktorej stojí monarcha ako dedičný a doživotne volený vládca. Monarchie sú síce považované za archaickú formu vlády, ktorej politický systém nezodpovedá súčasným požiadavkám fungovania štátu v modernom svete, no stále sme svedkami toho, že sú obľúbenou a neodmysliteľnou súčasťou politických systémov štátov modernej Európy v 21. storočí. Monarchovia predstavujú stabilný, tradičný pilier, o ktorý sa obyvatelia radi opierajú. Tituly prislúchajúce monarchom

sú rôzne, najčastejšie ide o kráľa, cisára, knieža, sultána či emira a od ich titulov odvodené typy monarchií. Ďalšia klasifikácia monarchií založená na miere moci monarchu v Európe rozlišuje absolutistické a konštitučné monarchie. V Európe v súčasnosti existuje 11 monarchií – sedem kráľovstiev, tri kniežatstvá a jedno veľkovoľvodstvo. Niektorí autori uvádzajú Vatikán ako dvanástu monarchiu so špecifickým postavením. Cieľom práce je predstaviť súčasné monarchie v Európe a analyzovať ich politické systémy a rolu monarchov.

- Abstrakt
- Úvod, cieľ práce a zhodnotenie dostupnej literatúry
- Monarchia ako forma vlády, klasifikácie monarchií
- Súčasnú monarchie v Európe – rozdelenie do kategórií, súčasnú panovníci
- Geografická charakteristika vybraného kráľovstva (príp. viacerých kráľovstiev), predstavenie vládnucej dynastie, politická moc panovníkov a majetok rodu
- Geografická charakteristika vybraného kniežatstva (príp. viacerých kráľovstiev), predstavenie vládnucej dynastie, politická moc panovníkov a majetok rodu
- Geografická charakteristika veľkovoľvodstva, predstavenie vládnucej dynastie, politická moc panovníkov a majetok rodu
- Budúcnosť monarchií v Európe, obľúbenosť monarchov u obyvateľov
- Záver
- Použitá literatúra
- Prílohy

Práca by mala byť doplnená tabuľkovými, grafickými a kartografickými prílohami, ktoré by mali korešpondovať s textom, vhodne ho dopĺňať a ilustrovať.

LITERATÚRA:

- BRICARD, I., 2002: Monarchie moderní Evropy, 2002, ISBN: 80-7243-143-9
HONZÁK, F., PEČENKA, M., 1998: Státy a jejich představitelé, Praha: Libri, ISBN 80-85983-45-1
HONZÁK, F., PEČENKA, M., STELLNER, F., VLČKOVÁ, J., 1997: Evropa v proměnách stáletí, Praha: Libri, ISBN 80-85983-30-3
LIŠÁK, V., FOJTÍK, P. 2009: Státy a území světa, ISBN: 978-80-7277-414-2
Portál Európskej únie, http://europa.eu/about-eu/countries/index_sk.htm
Portál nakladateľstva Libri, <http://libri.cz/databaze/staty/>
Royal families in Europe, <http://www.geocities.com/henrivanoene/royalty.html>
Internetové stránky jednotlivých kráľovských rodín

Mgr. Miriam MILÁČKOVÁ

Téma: Grécky problém, achillova päta Európskej únie?

Európska únia je v neľahkej úlohe, čelí viacerým hospodárskym problémom, ktoré sa vzájomne kumulujú. Grécky problém, finančná kríza v Grécku bola jednou z lastovičiek nasledovnej finančnej krízy v južnej Európe. Riešenia sa hľadajú ťažko a tvoria zatiaľ len náplasti na narastajúci problém celej Európy. Eurozóna bola pre vstupujúce krajiny veľkým lákadlom najmä z dôvodu vidiny stability, zvyšovaniu životného štandardu obyvateľstva a

celkového ekonomického rastu členských krajín. Avšak Grécko je príkladom toho, ako môžu nesprávne politické rozhodnutia, zlé hospodárenie krajiny, život na dlh a celkovo nevhodná ekonomika krajiny spôsobiť úplný kolaps krajiny, ktorý má v tomto prípade neblahý dosah na ostatné členské krajiny eurozóny. Celá eurozóna je silne závislá na vzájomných konexiách štátov, tvoria veľkú skladačku, ktorá má svoje slabé miesta. Objavením jedného slabého miesta sa avšak celé neskončí a momentálne je jasné, že európska únia je ako skladačka značne nestabilná a má viacero slabých miest, ktoré ju celkovo ohrozujú.

Grécko bolo jedným z najchudobnejších štátov Európy pred vstupom do Európskej únie. Životný štandard Grékov sa od vstupu do Európskej únie zvyšoval a tým sa, ale zvyšoval aj dlh tohto štátu. Bez pomoci ostatných štátov EÚ sa situácia v Grécku nemôže upraviť, je však otázne či boli a sú kroky EÚ v tomto smere efektívne. Určite sú na mieste otázky, kde a kedy nastali kľúčové politické a iné rozhodnutia Grécka, ktoré dovedli štát do takéhoto kolapsu.

Cieľom práce Geografickej olympiády je zmapovanie politicko-geografickej situácie v Grécku. Zamerať sa najmä na súvis s problémami v Európskej únii. V práci zhodnotiť geopolitický vývoj tejto krajiny a zamyslieť sa nad súvisom s momentálnou situáciou. Stručne charakterizovať región a jeho historický vývoj. Na základe ekonomických ukazovateľov Grécka poukázať na problémy. V práci môže byť zahrnutá aj vhodná komparácia s ostatnými krajinami EÚ. Charakterizovať hlavné príčiny zlej situácie a hľadať a navrhnúť prípadné riešenia. Celú prácu doplniť vhodnými tabuľkami, grafmi, mapami a obrázkami.

- Abstrakt práce
- Úvod, ciele práce
- Zhodnotenie literatúry, metodika práce
- Grécko: geografická charakteristika a analýza dôležitých socioekonomických ukazovateľov
- Geopolitický vývoj (historický prehľad, zamerať sa na politickú a ekonomickú situáciu v krajine)
- Charakteristika súčasnej politicko-geografickej situácie (situácia v Grécku v porovnaní s ostatnými štátmi EÚ, zhodnotiť mieru účasti Grécka na problémoch EÚ, kritické vyjadrenie autora na otázku, či má problém Grécka kľúčové postavenie v problémoch EÚ?)
- Hlavné príčiny krízy v Grécku a ich dôsledky (životná úroveň Grékov, nepokoje a protesty, reformy, záchranné opatrenia EÚ)
- Vlastné kritické zhodnotenie situácie v Grécku a Európskej únii
- Mapy, grafy, tabuľky, obrázky (v texte, alebo ako prílohy)
- Záver práce (krátke zhrnutie zistených faktov)
- Zoznam použitej literatúry

LITERATÚRA:

GURŇÁK, D. (2004) Štáty v premenách storočí- dejepisný atlas. Mapa Slovakia Plus, Bratislava, s. 50

IŠTOK, R. (2003): Politická geografia a geopolitika. Prešov 2003

IŠTOK, R. (2005): Súčasná geopolitická štruktúra sveta: priestorovo-politické dimenzie. In: BENČ, V. (ed.): Rozvojová pomoc a spolupráca – výzvy a perspektívy. Prešov 2005, 17-37.

ZUBRICZKÝ, G. (2009) Geografia štátov sveta, MAPA Slovakia Plus, Bratislava, 254 s.

Rôzne zdroje z internetu, napr:

<http://finweb.hnonline.sk/c1-53128660-pre-grecko-uz-niet-cesty-spat-span-class-koment-komentar-dna-span>

http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/greece/index_sk.htm

http://vasaeuropa.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=67

[http://www.mzv.sk/servlet/content?MT=/App/WCM/main.nsf/vw_ByID/ID_DD6F67735A1B6F80C1576350033486B_SK&CONT=Europa&OpenDocument=Y&LANG=SK&MENU=staty_sveta&TG=BlankMaster&URL=/App/WCM/karta_statov.nsf/\(vw_ByID\)/ID_87DCE293B01AC24AC125707A003FF1E7](http://www.mzv.sk/servlet/content?MT=/App/WCM/main.nsf/vw_ByID/ID_DD6F67735A1B6F80C1576350033486B_SK&CONT=Europa&OpenDocument=Y&LANG=SK&MENU=staty_sveta&TG=BlankMaster&URL=/App/WCM/karta_statov.nsf/(vw_ByID)/ID_87DCE293B01AC24AC125707A003FF1E7)

<http://www.iness.sk/modules.php?name=News&file=article&sid=6638>

http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Greece

<http://www.greeka.com/greece-politics.htm>

<http://encyclopedia.farlex.com/Political+history+of+Greece>

www.derivat.sk/files/fsn%202010/Sturc_Curlejova.doc

Mgr. Eva DŽUPINOVÁ, PhD.

Téma: Karibik – exotický dovolenkový cieľ

Biele pláže, tyrkysovo modré more, palmy a horúce podnebie... Všetko toto a ešte oveľa viac ponúka oblasť, ktorú ročne navštívia milióny turistov z celého sveta. Dominikánska republika, Kuba, Jamajka a desiatky ďalších väčších či menších ostrovov v Karibskom mori, ale tiež Bahamské ostrovy v Atlantickom oceáne – to je Karibik. Dôvodov, pre ktoré turisti túto oblasť vyhľadávajú (a zbožňujú) je veľa – od užívania si slnka a pohody na plážach, ktoré patria k najkrajším na svete, cez návštevy zaujímavých a exotických miest spätých s históriou, ochutnávky miestnych produktov a špecialít, až po okružné plavby na veľkých výletných lodiach či luxusných jachtách. Aj tento „raj na Zemi“ má však svoje temné stránky. Chudoba miestnych obyvateľov často veľmi ostro kontrastuje s turistickými rezortmi, avšak pre cestovný ruch sú tu dnes oveľa väčšou hrozbou prírodné katastrofy, globálna ekonomická kríza a v niektorých krajinách aj vnútropolitická situácia. Zatiaľ je však Karibik pre mnohých obyvateľov našej planéty stále synonymom ideálnej dovolenky.

Cieľom práce je predstaviť Karibskú oblasť, jej históriu, ale najmä prírodné a kultúrno-historické zaujímavosti a infraštruktúru pre cestovný ruch. Potrebné je tiež analyzovať návštevnosť oblasti, príp. vybraných štátov a zhodnotiť význam cestovného ruchu. Jedným z cieľov by mala byť aj snaha načrtnúť budúci vývoj a perspektívy skúmaného územia z pohľadu cestovného ruchu, predovšetkým v súvislosti s klimatickými, ale tiež politicko-spoločenskými zmenami v oblasti. Pridanou hodnotou práce by bolo aj zhodnotenie ponuky zájazdov do Karibskej oblasti cestovnými kancelárkami na Slovensku a záujmu o tieto zájazdy zo strany obyvateľov Slovenska.

- Abstrakt práce
- Úvod, cieľ práce
- Metodický postup pri získavaní informácií a spracovaní témy
- Zhodnotenie použitej literatúry a ďalších podkladových materiálov
- Vymedzenie skúmaného územia, historický vývoj a politické členenie (samostatné štáty a závislé územia), stručná charakteristika (obyvateľstvo, hospodárstvo)
- Prírodné predpoklady pre cestovný ruch (reliéf, klíma, hydrológia, rastlinstvo, živočíšstvo)

- Kultúrno-historické predpoklady pre cestovný ruch (pamiatky, kultúrne zariadenia, významné podujatia)
- Dopravná infraštruktúra a služby pre cestovný ruch
- Súčasný stav a trendy v cestovnom ruchu (návštevnosť, príjmy, význam cestovného ruchu, slovenskí turisti v Karibiku, výletné plavby)
- Perspektívy rozvoja cestovného ruchu
- Diskusia a záver
- Zoznam použitej literatúry
- Prílohy: štatistické údaje, mapy, tabuľky, grafy, fotodokumentačný materiál

LITERATÚRA:

- KAŠPAR, O., 2002. Dějiny karibské oblasti, Vydavatel'stvo Cover a Typo, Praha, 233 s.
- KOLEKTÍV AUTOROV, 2006. Karibik – Turistický průvodce Rough Guides, Jota Brno, 1050 s.
- KOLEKTÍV AUTOROV, 2006. Karibské ostrovy – Edícia Lonely Planet, Svojtá & Co. Praha, 832 s.
- KOLEKTÍV AUTOROV, 2010. 100 divů Latinské Ameriky. Historie, kultura a přírodní krásy Jižní a Střední Ameriky a Karibiku. REBO Productions, 208 s.
- KOREC, P., ZUBRICZKÝ, G. 1996. Krajiny Zeme 2. diel. Q111, Bratislava, 208 s.
- MAGULA, A., MARI, L., TOLMÁČI, L., TOLMÁČIOVÁ, T. (2002): Lexikón štátov a území sveta, Mapa Slovakia, Bratislava, 2. vydanie, 279 s.
- MARIOT, P. 1983. Geografia cestovného ruchu, VEDA, Bratislava, 252 s.
- ZUBRICZKÝ, G., 2009. Geografia štátov sveta. Mapa Slovakia, Bratislava, 254 s.
- Brook B.: Preserving History Key to Caribbean Tourism. Dostupné na
<http://www.bobbrooke.com/caribbeanpreservation.htm>
<http://www.britannica.com>
<http://www.onecaribbean.org/>
<http://caribbean-guide.info/past.and.present/economy>
https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/wfbExt/region_cam.html
<http://www.royalcaribbean.com>
<http://www.eturbonews.com/tag/caribbean/>

Kategória „B“

Aktuálne problémy z geografie Slovenskej republiky

Mgr. Marián KULLA, PhD.

Téma: **Obuvnícky a kožiarsky priemysel Slovenska**

Obuvnícky a kožiarsky priemysel patrí k tradičným odvetviam národného hospodárstva, ktoré sa rozvinulo z remesiel a dlhé obdobie patrilo k najvýznamnejším odvetviam priemyslu na Slovensku. V súčasnosti však toto odvetvie predstavuje jedno z najmenších priemyselných odvetví (v r. 2010 zamestnávalo spolu necelých 10 000 pracovníkov).

V súčasnosti (po určitom krízovom období, kedy sa zdalo, že firmy tohto odvetvia sa stanú obeťou nízkonákladovej ázijskej konkurencie) možno pozorovať určité oživenie výroby spojené aj s prílevom zahraničných investícií. V kožiarskom priemysle je to do značnej miery spojené s orientáciou na potreby automobilového priemyslu (poťahy sedadiel a interiérových plôch). Významnejšiu úlohu však stále zohráva obuvnícky priemysel, ktorý sa podieľa na tržbách 90 %. V minulosti bolo toto odvetvie vnímané ako klasické odvetvie zamerané na lacnú pracovnú silu. Postupne sa to však mení. Neustále sa znižuje podiel ručného šitia a rastie váha strojovej finalizácie výroby.

Centrom slovenského obuvníckeho priemyslu bývalo dlhé roky Partizánske. V súčasnosti sa však produkciou vyznačujú skôr mestá, kde kedysi sídlili podriadené závody socialistického koncernu Závody 29. augusta (ZDA). V bývalom hlavnom závode funguje len niekoľko menších výrobných prevádzkarní. Druhým významným centrom obuvníctva v minulosti bol Bardejov, kde tiež ostala výroba iba v prevádzke Obuv Špeciál. V súčasnosti je obuvnícka výroba koncentrovaná hlavne v mestách Martin (dánsky investor Ecco), Bánovce nad Bebravou (nemecký investor Gabor) a Komárno (švajčiarsky investor Rieker). V odvetví spracovania kože, ktorého centrom bol dlhé roky Liptovský Mikuláš, po rokoch stagnácie možno taktiež vidieť určité oživenie. V areáli bývalých Kožiarskych závodov v Liptovskom Mikuláši nemecká firma spracováva denne niekoľko ton surových koží, ktoré nachádzajú následné využitie v nábytkárskom, automobilovom, leteckom priemysle a výrobe obuvi. Menšie kožiarske prevádzky nájdeme napr. v Komárne alebo Košiciach.

Cieľom práce je charakterizovať podmienky vývoja obuvníckeho a kožiarskeho priemyslu na Slovensku v minulosti, súčasnosti a naznačiť perspektívy do budúcnosti, poukázať na priestorové rozmiestnenie podnikov na Slovensku. V práci by mala byť venovaná pozornosť najvýznamnejším podnikom odvetvia prostredníctvom analýzy zamestnanosti, ekonomických ukazovateľov, odberateľsko-dodávateľských vzťahov a pod.

- Abstrakt práce
- Úvod
- Zhodnotenie literatúry
- Metodika práce
- Vývoj obuvníckeho a kožiarskeho priemyslu na Slovensku
- Súčasný stav obuvníckeho a kožiarskeho priemyslu na Slovensku
- Charakteristika vybraných priemyselných podnikov obuvníckeho a kožiarskeho priemyslu na Slovensku
- Perspektívy obuvníckeho a kožiarskeho priemyslu na Slovensku
- Záver
- Prílohy: foto, mapy, tabuľky, grafy

LITERATÚRA:

- DUBCOVÁ, A. a kol., (2008): Geografia Slovenska. UKF Nitra, 351 s.
- MLÁDEK, J. (1995a): Procesy transformácie priemyslu Slovenska, Geographica Slovaca, 10, Bratislava, s. 163-171
- POPJAKOVÁ, D. (1997): Základné kapitoly z geografie priemyslu. FHPV PU Prešov, 141 s.
- POPJAKOVÁ, D. (1999): Štrukturálne a priestorové zmeny priemyslu pod vplyvom socioekonomickej transformácie. Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis, Prírodné vedy, Folia Geographica, Vol. XXII, No. 3, s. 249-270.
- POPJAKOVÁ, D. (2001): Transformácia priemyslu v regióne Šariša. Geografické práce IX, 1, FHPV PU Prešov, 241 s.

Monografie miest Liptovský Mikuláš, Bardejov, Partizánske.
Ročenky priemyslu, Štatistický úrad SR v Bratislave

www.sario.sk, www.nbs.sk, www.economy.gov.sk

Denná tlač v SR, ekonomický týždenník Trend

RNDr. Juraj RECHTORÍK

Téma: **Najvýznamnejšie sakrálné stavby na Slovensku**

Sakrálné stavby vždy boli a i dnes sú dominantami mnohých našich miest a obcí a sú častým cieľom návštevníkov z domova i zo zahraničia. Vznikali v rôznych historických obdobiach, využívali sa k rôznym náboženským obradom, čo sa odzrkadľuje na ich architektonickom vzhľade i dnešnom využití.

Slovensko je typické veľkým množstvom rôznych sakrálnych stavieb. Budované boli z rôznych materiálov (kameň, tehla, drevo) a vyznačujú sa rozdielnou vonkajšou i vnútornou výzdobou. Lokalizované sú na celom území Slovenska a môžeme pozorovať ich regionálne rozdiely.

Témou práce je poukázať na najvýznamnejšie sakrálné stavby na Slovensku, ich polohu, špecifiká, ako i charakterizovať ich históriu, súčasnosť a budúcnosť s ohľadom na ich ochranu. Autor by mal vychádzať z historických prameňov, charakterizovať ich polohu a význam pre architektonický vzhľad konkrétnych sídel v minulosti i dnes.

Prácu je vhodné doplniť obrazovým a kartografickým materiálom.

- Abstrakt práce
- Úvod, cieľ práce
- Metodický postup pri získavaní informácií a spracovaní témy
- Zhodnotenie použitej literatúry a ďalších podkladových materiálov
- História vzniku sakrálnych stavieb
- Charakteristická architektúra sakrálnych stavieb a ich špecifiká vzhľadom na ich „náboženskú príslušnosť“ (rímsko-katolícke, evanjelické, pravoslávne, grécko-katolícke, židovské, prípadne ďalšie sakrálné stavby)
- Geografické rozmiestnenie sakrálnych stavieb na Slovensku

- Najvýznamnejšie kostoly a katedrály na Slovensku
- Drevené kostolíky na severovýchodnom Slovensku
- Synagógy, ich minulosť a súčasnosť
- Krajnotvorný význam sakrálnych stavieb v jednotlivých oblastiach Slovenska
- Ochrana a obnova sakrálnych stavieb
- Najkrajšia sakrálna stavba v mojom najbližšom okolí
- Diskusia a záver
- Zoznam použitej literatúry
- Prílohy: historické materiály, štatistické údaje, mapy, tabuľky, grafy, náčrtky, schémy, plány, fotodokumentačný materiál

LITERATÚRA:

BÁRKA, V., DVOŘÁKOV, V., (2009): Národné kultúrne pamiatky Slovenska. AB Art Press, Bratislava.

DUDÁŠ, M., JIROUŠEK, A., (2010): Drevené kostoly, chrámy, zvonice na Slovensku, JES Bratislava.

HALÍK, P., KRATOCHVÍL, P., NOVÝ, O. (1995): Architektura a město, Academia, Praha.

HUSOVSKÁ, I. A KOL., (1994): Slovensko – prechádzky stáročiami miest a mestečiek, Príroda, Bratislava.

Kolektív autorov, (2002): Atlas krajiny Slovenskej republiky, Ministerstvo životného prostredia SR, Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica.

Kolektív, (2007): Drevené kostoly – kultúrne krásy Slovenska, Dajama, Bratislava.

Kolektív autorov, (1980): Atlas SSR, SGK, Bratislava.

KRIVOŠOVÁ, J., (2001): Evanjelické kostoly na Slovensku. Transcius, Bratislava.

MATLOVIČ, R., KANDRÁČOVÁ, V., MICHAELI, E., (1996): Exkurzie po Slovensku.

UPJŠ, Inštitút turizmu a hotelového manažmentu, Prešov.

ONDREJKA, K., (2004): Rekordy Slovenska, Kultúra. MAPA Slovakia, Bratislava

ONDREJKA, K., (2010): Malý lexikón ľudovej kultúry Slovenska. MAPA Slovakia, Bratislava.

PODOLINSKÝ, Š., (2010) Gotické kostoly – vidiek, Dajama, Bratislava.

PODOLINSKÝ, Š., (2009) Románske kostoly – kultúrne krásy Slovenska, Dajama, Bratislava.

Iné pramene:

Miestne kroniky, monografie miest a obcí, historické materiály archívov, propagačné materiály jednotlivých sakrálnych stavieb, turistické materiály miest a obcí.

Internetové zdroje:

www.architecture.sk

www.asb.sk/architektura

www.drevenecerkvy.szm.com

www.google.sk

www.pamiatky.sk

www.sazp.sk

www.skonline.sk

www.statistics.sk

www.surf.sk

www.szm.sk/architektura

www.unesco.sk
www.uzemneplany.sk
www.wikipedia.sk
webové stránky obcí

RNDr. Juraj RECHTORÍK, Mgr. Marian OBERTA

Téma: Folklorne festivaly na Slovensku

Folklorne festivaly na Slovensku každoročne priťahujú tisíce ľudí rôzneho veku. Ich počet neustále rastie. Tie najznámejšie festivaly majú dlhoročnú tradíciu a ich význam už dávno prekročil „hranice Slovenska“.

Daná téma dáva autorovi široké možnosti na spracovanie danej problematiky z geografického, historického, etnografického, kultúrneho či ekonomického hľadiska. Autor by mal do práce začleniť ich lokalizáciu, históriu, štatistické ukazovatele, obslužné činnosti súvisiace s ich realizáciou a ich vplyv na rozvoj obcí, kde sa dané festivaly organizujú. Prácu je vhodné doplniť fotodokumentačným a kartografickým materiálom.

Folklorne festivaly uchovávajú národné kultúrne dedičstvo a jeho zachovanie pre budúce generácie, s príspevom dnešnej mladej generácie, by malo byť našou povinnosťou. Spracovanie danej témy by k tomu mohlo aspoň v malej miere prispieť.

- Abstrakt práce
- Úvod, cieľ práce
- Metodický postup pri získavaní informácií a spracovaní témy
- Zhodnotenie použitej literatúry a ďalších podkladových materiálov
- Vznik a história folklórnych festivalov na Slovensku
- Geografické rozloženie folklórnych festivalov
- Najvýznamnejšie folklórne festivaly, ich súčasnosť a história (Podpolianske folklórne slávnosti Detva, Folklórne slávnosti Východná, Jánošíkove dni - Terchová, Medzinárodný folklórny festival Myjava, Podroháčske folklórne slávnosti – Zuberec...)
- Regionálne folklórne festivaly (Zamagurské folklórne slávnosti – Červený Kláštor, Horehronské slávnosti spevu a tanca – Heľpa, Novohradský folklórny festival – Fil’akovo, Štrbské folklórne slávnosti – Štrba, Abovské folklórne slávnosti – Rozhanovce, Zemplínske slávnosti - Michalovce, Spišské folklórne slávnosti – Spišské Podhradie, Gemerský folklórny festival – Rejdová, Folklórne slávnosti pod Kráľovou hoľou – Liptovská Teplička, Folklórne Oravice, Podbielanské folklórne slávnosti – Podbiel, Hornonitrianske folklórne slávnosti - Prievidza, Podjavorinske folklórne slávnosti – Pliešovce, Hornozemplínske folklórne slávnosti – Vranov nad Topľou, Šarišské slávnosti piesni a tancov - Raslavice...)
- Detské folklórne festivaly (Detský folklórny festival v Likavke, Medzinárodný detský folklórny festival Bratislava, Juhoslovenské detské a mládežnícke slávnosti...)
- Národnostné folklórne festivaly (Slávnosti kultúry Rusínov a Ukrajincov – Svidník, Kultúrne slávnosti Maďarov žijúcich na Slovensku - Rožňava...)
- Obslužné možnosti festivalových sídel (ubytovanie, stravovanie, dopravná dostupnosť, parkovanie, ďalšie doplňujúce funkcie...)
- Vplyv folklórnych festivalov na rozvoj cestovného ruchu

- Propagácia, reklama a finančné aspekty organizovania festivalov
- Diskusia a záver
- Zoznam použitej literatúry
- Prílohy: archívne materiály, štatistické údaje, mapy, tabuľky, grafy, historický i aktuálny fotodokumentačný materiál

LITERATÚRA:

KOLEKTÍV AUTOROV, (2000): Slovensko – Európske kontexty ľudovej kultúry. VEDA, Bratislava.

KOLEKTÍV AUTOROV, (2002): Atlas krajiny Slovenskej republiky, Ministerstvo životného prostredia SR, Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica.

KOLEKTÍV AUTOROV, (1980): Atlas SSR, SGK, Bratislava.

ONDREJKA, K., (2004): Rekordy Slovenska, Kultúra. MAPA Slovakia Plus s. r. o., Bratislava.

Iné pramene:

Monografie, propagačné materiály, DVD, CD-ROM, bulletiny, programy z jednotlivých folklórnych festivalov.

Internetové zdroje:

www.festivaly.sk

www.folklorfest.sk

www.folklorneslavnosti.sk

www.google.sk

www.jankohrasko.sk

www.ludovakultura.sk

www.surf.sk

www.wikipedia.sk

webové stránky folklórnych festivalov:

www.fspdetva.sk

www.janosikovedni.sk

www.nocka.sk/vychodna

webové stránky obcí, ktoré organizujú folklórne festivaly na Slovensku

---

RNDr. Katarína DANIELOVÁ, PhD.

Téma: **Banské oblasti Slovenska v minulosti a dnes**

V roku 2012 si pripomíname 250. výročie založenia prvej vysokej školy technického zamerania na svete – Baníckej akadémie v Banskej Štiavnici. To, že vznikla práve na území Slovenska svedčí o skutočnosti, že u nás malo baníctvo svojho času významné postavenie. Počiatky baníctva siahajú na našom území do dávnej minulosti, patrilo k najstarším povolaniam. Zložitý geologický vývoj územia Slovenska spôsobil, že sa tu nachádzali mnohé ložiská nerastných surovín, predovšetkým rúd, ktoré výrazne ovplyvnili život miestneho

obyvateľstva, pritiahli osadníkov aj z iných krajín, pozmenili ráz krajiny a dodnes sa zachovali aj v geografických názvoch. Čo sa stalo s odvetvím, ktoré v minulosti prinieslo prosperitu a výsady mestám a vidieckym obciam ako Banská Štiavnica, Kremnica, Gelnica, Hnilčák, Banská Bystrica, Rožňava, Dobšiná, Handlová, či Smolník? Aké má v súčasnosti postavenie v slovenskom hospodárstve baníctvo a ťažba nerastných surovín?

Cieľom práce je podať charakteristiku nerastného bohatstva Slovenska a zamerať sa na históriu a súčasný stav baníctva, s jeho problémami aj perspektívami. Alternatívou je charakteristika vybraného územia Slovenska známeho banskou činnosťou, prípadne charakteristika vybraného banského odvetvia, jeho minulosti a súčasnosti.

- Abstrakt práce
- Úvod a cieľ práce
- Prehľad literatúry a metodika práce
- Stručný geologický vývoj Slovenska (skúmaného regiónu)
- Ložiská nerastných surovín
- História baníctva (skúmaného banského odvetvia) na Slovensku (v skúmanom regióne)
  - najstaršie dejiny
  - stredovek
  - obdobie Rakúsko – Uhorska
  - baníctvo do roku 1945
  - obdobie socializmu
  - vývoj po roku 1989
- Súčasný stav baníctva (skúmaného banského odvetvia) na Slovensku (v skúmanom regióne)
  - produkcia
  - školstvo
  - problémy
  - perspektívy
  - kultúrny odkaz (miestne názvy a výrazy, pamiatky, múzeá, tradície, ľudová slovesnosť
  - význam pre cestovný ruch
- Záver
- Použitá literatúra a zdroje

Práca by mala byť doplnená tabuľkovými, grafickými a kartografickými prílohami, ktoré by mali korešpondovať s textom, vhodne ho dopĺňať a ilustrovať.

LITERATÚRA:

- BIELY, A, et al (2002): Geologická stavba. Mapa č. 1, 1: 500 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. Banská Bystrica: Slovenská
FINKA, O. (2007): Bohatstvo ukryté v zemi, história a súčasnosť ložiska zlata v Kremnici. Krupa Print, Žilina, 196 s., ISBN 978-80-969681-2-1
GRECULA, P. A KOL.(1995): Ložiská nerastných surovín Slovenského rudohoria. Bratislava.
JANČURA, M. (2005): Dôsledky útlmu rudného baníctva na Spiši. In: Z minulosti Spiša. Bratislava

- KNÉSL, J. (2010): Ako ďalej s baníctvom na Slovensku? Geovestník č. 1, s. 151 – 153
available: http://www.geology.sk/doc/min_slov/ms_2010_1/11_Geovestnik_str_151_153.pdf
- LABANZ, Š. (1973): Banický Gemer, 70 rokov banického múzea v Rožňave. Martin: Osveta, 213s.
- LAUKO, L. (2003): Fyzická geografia Slovenskej republiky. Mapa Slovakia, 1.vydanie Bratislava, 106 s., ISBN 80-89080-07-3.
- LAUKO, V. et al (2006): Humánna geografia Slovenskej republiky. Kartprint, 1. vydanie, ISBN 80-88870-56-9
- LAZAR, V. (1973): História baníctva. In: Kol.: Geologicko-ložisková štúdia Spišsko-gemerského rudohoria. Košice.
- ŠPIESZ, A.(1983): Slobodné kráľovské mestá na Slovensku v rokoch 1680 – 1780. Východoslovenské vydavateľstvo, s. 301
- VODZINSKÝ, V. (1996): Reštrukturalizácia banských podnikov a jej vplyv na využívanie surovinovej základne Slovenska. Acta Montanistica Slovaca, roč. 1, č. 1, s. 73-77
- VOZÁR, J. (1990): Habsburský panovnícky dvor a slovenské baníctvo v 16.-18. storočí, Historický časopis. Roč. 38, č. 6, s. 819-843
- ZÁMORA, P. (zost.)(2003): Dejiny baníctva na Slovensku. 1. diel. Zväz hutníctva, ťažobného priemyslu a geológie na Slovensku, Košice, 327 s.
- ZÁMORA, P. (zost.) (2004): Dejiny baníctva na Slovensku. 2. diel. Banská agentúra, Košice, 303 s.

Mineralia Slovaca – geovedný časopis

MONTANREVUE – časopis o baníctve a bansko-historickom dedičstve

webová stránka Slovenského banského múzea

<http://www.muzeumbs.sk/>

webová stránka Združenia baníckych cechov a spolkov Slovenska

<http://www.zbsc.eu/>

webová stránka Banského múzea Andrej Štôlna v Kremnici

<http://muzeum.kremnica-gold.sk/>

webová stránka Slovenskej banskej cesty

<http://www.slovenskabanskacesta.sk/sbc1.htm>

webové stránky miest a obcí známych bankou činnosťou

Kategória „CD“

Geoekologické a environmentálne problémy

RNDr. Juraj RECHTORÍK

Téma: **Vulkanizmus – hrozba aj pre dnešok?**

Je vulkanizmus hrozbou aj pre dnešok? Môže sopečná činnosť ohrozovať ľudskú spoločnosť globálne alebo len na lokálnej úrovni? Sú ešte dnes sopky nebezpečné? Kde hrozia najpravdepodobnejšie erupcie? Aké môžu mať následky? Otázky, na ktoré by mal odpovedať autor, spracúvajúci danú tému.

V minulosti ľudstvo zažilo ohromnú silu sopečnej činnosti a jej následkov, sopky menili a formovali povrch zeme. I dnes je množstvo vulkánov s častejšou či menej častou frekvenciou sopečných erupcií. Sopky a ich činnosť vždy uchvacovali a boli objektom skúmania. Sú nespútaným žiľvom i dnes a budú vyvolávať otázky aj v budúcnosti.

- Abstrakt práce
- Úvod, cieľ práce
- Metodický postup pri získavaní informácií a spracovaní témy
- Zhodnotenie použitej literatúry a ďalších podkladových materiálov
- Charakteristika základných pojmov súvisiacich so sopečnou činnosťou (sopka, láva, erupcia, magma, kráter, sopečné bomby, sopečný popol, magmatický krb, sopečné horniny...)
- Príčiny vzniku vulkánov
- Geografické rozloženie aktívnych vulkánov vo svete
- Výskum vulkánov a predpovedanie erupcií
- Katastrofické erupcie a ich následky (Tambora, Rakata – Krakatoa, Vezuv, sopka na ostrove Théra...)
- Sopečná činnosť na našom území
- Sopečné hrozby pre dnešok (napríklad výbuch islandskej sopky Eyjafjoll)
- Ochrana obyvateľov pred sopečnou činnosťou
- Sopečná činnosť a vplyv na životné prostredie
- Diskusia a záver
- Zoznam použitej literatúry
- Prílohy: štatistické údaje, mapy, tabuľky, grafy, náčrty, schémy, plány, fotodokumentačný materiál

LITERATÚRA:

- BAYZLEY, M., (1988): *Anatómie Zeme, Mladé letá*, Bratislava.
- BATEMAN, G., EGAN, V. (1999): *Encyklopedie Zeměpis světa*. Columbus, Praha.
- ČINČURA, J., (2006): *Sopky v dejinách*, Ikar, Bratislava.
- GENEIROVÁ, A., (2005): *Děsivý zeměpis – Výbušné sopky*. Egmont, Praha.
- HÄUFLER A KOL., (1968): *Zeměpis zahraničních zemí 1. a 2. díl*. Academia, Praha.
- HOVORKA, D., (1990): *Sopky – produkty – důsledky*. VEDA, Bratislava.
- JAKEŠ, P., (2005): *Vlny hrůzy – Zemětřesení, sopky, tsunami*. NLN, Praha.
- KOLEKTÍV, (2003): *Lexikón zemí 2003*. Fortuna print, Praha.

- KOREC, P., ZUBRICZKÝ, G., (1996): Krajiny zeme, 1. diel, Bratislava.
KUNSKÝ, J. A KOL., (1968): Zeměpis světa – Evropa. Orbis, Praha.
LIŠČÁK, V., FOJTÍK, P., (1998): Státy a území světa. Libri, Praha.
MAGULA, A., MARI, L., TOLMÁČI, L., TOLMÁČIOVÁ, T., (2002): Lexikón štátov a území sveta, Mapa Slovakia, Bratislava, 2. vydanie.
NETOPIĽ, R., BIČÍK, I., BRINKE, J., (1988): Geografie Evropy. SPN, Praha.
NOVÁK, J. A., (2011): Smrtící sopky – Putování do středu země. XYZ, Praha.
RUBIN, K., (2010): Sopky a zemetrasenia. Slovart, Bratislava.
TOLMÁČI, L., a kol., (1998): Zemepisný slovník, tabuľky. Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava.
VASS, D., (1968): Sopky – Vulkánove vyhne. SPN, Bratislava.
WEIDENFELD, W., WESSELS, W., (1997): Európa od A po Z. Sprint, Bratislava.

Iné pramene:

Encyklopédie, dokumentárne programy v rozhlase a televízii, DVD, CD-ROM.

Internetové zdroje:

www.enviro.gov.sk
www.enviroportal.sk
www.euractiv.sk
www.europa.sk
www.europa.eu
www.google.sk
www.poznajachran.sk
www.sazp.sk
www.seismology.sk
www.skonline.sk
www.statistics.sk
www.surf.sk
www.wikipedia.sk
www.zemepis.com

RNDr. Alena PETRVALSKÁ, PhD.

Téma: Jaskyne v zozname svetového prírodného dedičstva UNESCO

Podzemný svet odpradávná fascinuje ľudí, nielen svojou klímou ale aj prírodnými scenériami, ktoré sa nám naskytujú. V minulosti mali pre človeka kultový či obranný význam, vo vojnách slúžili ako úkryt pred nepriateľmi. Nachádzame v nich množstvo archeologických nálezov, ktoré sa ďalej skúmajú, aby aspoň čiastočne dokreslili ich využívanie a minulosť. Človek mal voči nim úctu, napr. označovali miesto vstupu do podsvetia – sveta mŕtvych. Súčasťou prírodného dedičstva UNESCO na celom svete okolo 50 jaskýň, sprístupnených aj nesprístupnených, ktoré sú považované za neoceniteľné a nenahraditeľné hodnoty celosvetového významu. Vyžadujú si osobitnú ochranu, starostlivosť i prezentáciu.

Cieľom práce na túto tému je charakteristika jaskýň, ktoré sú súčasťou prírodného dedičstva UNESCO, na vybranom území, v konkrétnom štáte alebo z celkového hľadiska, pričom sa práca môže venovať aj jaskyniam na území Slovenska. Podstatou je charakterizovať ich polohu, fyzicko-geografické pomery, využívanie a problematiku ochrany

týchto prírodných výtvorov. Prínosom práce je nielen zosumarizovanie poznatkov o jaskyniach ale aj popis a následná propagácia jaskýň a území, ktoré nepatria medzi turistické destinácie.

- Abstrakt
- Úvod, cieľ práce
- Metodika práce
- Prehľad literatúry
- UNESCO a zoznam svetového prírodného dedičstva
- Vyhraničenie skúmaného územia
- Fyzicko-geografická charakteristika (geologické-, geomorfologické-, klima-, hydro-, pedo- a biogeografické pomery)
- Sprístupnenosť resp. využívanie jaskýň
- Problémy ochrany jaskýň
- Diskusia
- Záver
- Zoznam použitej literatúry
- Prílohy – mapy, tabuľky, grafy, obrázky, fotografie a i.

LITERATÚRA:

BELLA, P. (2011). Jaskyne. Dajama. 120 s.

JAKÁL, J. ET AL. (2005). Jaskyne svetového dedičstva na Slovensku. Správa slovenských jaskýň, Liptovský Mikuláš. 159 s.

JAKÁL, J., BELLA, P. (2008). Caves of the World heritage in Slovakia. Správa slovenský jaskýň, Liptovský Mikuláš, 168 s.

Internetové zdroje:

<http://whc.unesco.org>

<http://www.worldheritagesite.org/>

<http://www.marojejy.com/Pdf/UNESCO%20World%20Heritage.pdf>

<http://www.unesco.eu.sk>

Internetové stránky a publikácie o jednotlivých jaskyniach

RNDr. Vladimír FALŤAN, PhD.

Téma: Národné prírodné rezervácie na Slovensku

Prírodné rezervácie predstavujú maloplošné chránené územia s pôvodnými alebo ľudskou činnosťou málo pozmenenými biotopmi európskeho alebo národného významu. Ak rezervácia predstavuje súčasť najvýznamnejšieho prírodného dedičstva štátu, je ustanovená všeobecne záväzným právnym predpisom za národnú prírodnú rezerváciu. Na jej území platí prevážne piaty (najvyšší), alebo štvrtý stupeň ochrany.

Cieľom práce Geografickej olympiády je stručne popísať význam a poslanie národných prírodných rezervácií (NPR) na Slovensku a podrobnejšie sa venovať charakteristikám vybranej NPR alebo viacerých vybraných NPR. Pri tvorbe je vhodné využívať aj informácie

pracovnísk Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, Slovenskej agentúry životného prostredia, obvodných úradov životného prostredia, dennej tlače a aktuálnych internetových stránok. Práca môže byť doplnená grafickými prílohami, mapami, obrázkami, fotografiami, tabuľkami a grafmi.

- Abstrakt práce
- Úvod (motivácia, ciele práce)
- Prehľad informačných zdrojov (literatúra, štatistické údaje, mapy, domáce a zahraničné www-stránky)
- Metodika práce
- Charakteristika základných pojmov (národná prírodná rezervácia, stupne ochrany)
- Význam národných prírodných rezervácií v Slovenskej republike
- Fyzickogeografická charakteristika vybranej NPR s dôrazom na rastlinstvo a živočíšstvo
- Aktuálne problémy ochrany prírody v NPR
- Diskusia
- Záver
- Prehľad použitej literatúry
- Prílohy (neuvedené priamo v predošlom texte – napr. fotografie, mapy, tabuľky, grafy)

LITERATÚRA:

DEMO, M., BIELEK, P., HRONEC, O. Trvalo udržateľný rozvoj. Nitra : SPU, Bratislava : VÚPOP, 1999.

HALAJ, J. Výchova k ochrane prírody. Bratislava : SPN, 1978.

KLINDA, J. Terminologický slovník environmentalistiky. Bratislava : MŽP SR, 2000.

VOLOŠČUK, I. Ochrana prírody a krajiny. Zvolen : Technická Univerzita, 2003.

STANOVÁ, V., VALACHOVIČ, M. Katalóg biotopov Slovenska. Bratislava : DAPHNE, 2002.

Európska únia a ochrana prírody. Banská Bystrica : ŠOP SR, 2001.

Atlas krajiny Slovenskej republiky. Bratislava, MŽP SR; Banská Bystrica : SAŽP, 2002.

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a jeho aktuálne novelizácie.

Zákon č. 454/2007, ktorým sa mení a dopĺňa zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Vyhláška MŽP SR č. 492/2006, ktorou sa mení a dopĺňavyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z.

Časopisy:

Životné prostredie, Enviromagazín, Geografia

Monografie a články o jednotlivých NPR

Odporúčané internetové zdroje:

www.sopsr.sk

www.sazp.sk

www.natura2000.sk

uzemia.enviroportal.sk/about

www.lesy.sk/showdoc.do?docid=2693

RNDr. Katarína DANIELOVÁ, PhD.

Téma: Rast obyvateľstva Zeme – budeme mať čo jesť?

Na Zemi žije už viac ako 7 miliárd ľudí, pričom počet obyvateľov stále stúpa. Len v dvoch ázijských štátoch (Číne a Indii) žijú viac ako 2 miliardy ľudí. Problém rýchleho rastu obyvateľstva zaznamenávajú hlavne rozvojové krajiny, kde túto skutočnosť ovplyvňujú aj veľmi nízka vzdelanosť obyvateľstva a minimálna osвета v otázkach plánovaného rodičovstva.

Kým však niektoré časti sveta žijú v blahobyte, kde je potravín prebytok, obyvateľstvo mnohých krajín hladuje. Moderné poľnohospodárstvo pestuje a chová vyšľachtené vysoko výnosné odrody a plemená poľnohospodárskych plodín a zvierat, ktoré sú však často málo odolné voči chorobám, škodcom a klimatickým zmenám. Na druhej strane nenávratne mizne množstvo druhov plodín i zvierat, ktoré síce nie sú natoľko výnosné, avšak môžu zostať dôležitou zložkou potravy aj pri zmene klímy, či ekologických pohromách, kedy menej odolné druhy vymiznú.

Je možné, aby Zem dokázala uživiť stále rastúce množstvo ľudí?

Cieľom práce je zamyslieť sa nad možnosťami zabezpečenia dostatku potravín pre obyvateľstvo celého sveta v budúcnosti – a to nad spomalením rastu počtu obyvateľov na jednej strane a nad možnými zdrojmi obživy na strane druhej.

- Abstrakt
- Úvod a cieľ práce
- Zhodnotenie literatúry a metodika práce
- Vývoj počtu obyvateľstva (hlavne v 20. a 21. storočí), možné prognózy
  - Najviac preľudnené oblasti sveta a ich problémy
  - Ako spomaliť rast počtu obyvateľov
- Výživa obyvateľstva v súčasnosti
  - Konzumný vyspelý svet vs. hladujúce krajiny tretieho sveta
  - Moderné poľnohospodárstvo vs. tradičné hospodárstvo
- Perspektívy výživy obyvateľstva do budúcnosti
  - Problémové oblasti sveta
  - Nové možnosti výživy
  - Nové zdroje potravín
  - Návrat k rozmanitosti hospodárenia, plodín a zvierat
- Diskusia
- Záver

Práca by mala byť doplnená tabuľkovými, grafickými a kartografickými prílohami, ktoré by mali korešpondovať s textom, vhodne ho dopĺňať a ilustrovať.

LITERATÚRA:

ČAJKA, P. (2011): Súčasný demografický problémy. In Vitovská, J. (ed): Bezpečnosť a jej dimenzie v súčasnom globalizovanom svete. Východoeurópska agentúra pre rozvoj. Katedra bezpečnostných štúdií. Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov. UMB, Banská Bystrica, pp. 21-26

DVOŘAN, V. (2008): Globální problémy ve světovém hospodářství Průhledy 2/2009. http://www.pruhledy.unas.cz/pruhledy2008/pruhledy2008_globalni_problemy.pdf

- ERDELSKÁ, O. (2008): Rastlinná polrývka Zeme a globalizácia. RaN spoločensko-duchovná revue, 2/2008. available http://uski.sk/frm_2009/ran/2008/ran-2008-2-03.pdf
- HORVÁTHOVÁ, J. (2010): Potrava budúcnosti. Medúzy, chobotnice a planktón na tanieri. Trend Reštaurácie. 8/2010. available <http://restauracie.etrend.sk/horeca-trendy/potrava-buducnosti-2.html>
- HRAŠKO, J. (2009): Problémy trvalo udržateľného vývoja spoločnosti. 21. storočie – magazín pre priemyselnú ekológiu, roč. XII., č. 2, pp. 17-19, available http://www.envira.sk/pdf_2_09/17-19.pdf
- CHARVÁT, H. (2010): Lidstvo možná v budúcnosti nasýti umelé maso. FiftyFifty 6.9.2010., available <http://www.fiftyfifty.cz/Lidstvo-mozna-v-budoucnu-nasyti-umele-maso-1112404.php>
- JENÍČEK, V., FOLTÝN, J. (2010): Globální problémy světa – v ekonomických souvislostech. C. H. Beck, 1. vydanie, Praha
- JULIANO, B., O. (1993): Rice in Human Nutrition. Food and Agriculture Organisation of the United Nations, Roma.
- KUŠKOVÁ, P., (2008): Od lovce a sběrače k industriálnímu metabolismu. Klaudyán, roč. 5, č. 3, pp. 73 – 84.
- MITCHELL, D., O., INGCO, M., D., DUNCAN, R., C. (1997): The World Food Outlook. Cambridge University Press, pp 216
- PAJTINKA, V. (2011): Problémy rozvojového sveta. In Prognózy vývoje naší civilizace ve 21. století. V. mezinárodní studentská vědecká konference. Kroměříž. available. <http://czechuniversity.com/dokumenty/konference/2011/studentska.pdf#page=197>
- PINSTRUP-ANDERSEN, P., PANDYA-LORCH, R., ROSEGRANT, M., W. (1997): The World Food Situation: Recent Developments, Emerging Issues, and Long-Term Prospects. International Food Policy Research Institute, Washington, D.C., pp. 36 available http://www.tcd.ie/Economics/staff/amthrews/FoodCourse/CourseMaterials/Readings/Pinstrup_Andersen.pdf
- Rosegrant, M., W. (2001): 2020 global food outlook: trends, alternatives, and choices. International Food Policy Research Institute. Pp. 18
- SIEBERT, CH. (2011): Archa záchrany. National Geographic, 7/2011, pp. 86 – 107
- VIDAL, J. (2010): Artificial meat? Food for thought by 2050. The Guardian 16.8.2010. available <http://www.guardian.co.uk/environment/2010/aug/16/artificial-meat-food-royal-society>
- WOLF, V. (2011): Je nás 7 miliard. Lidstvo v budoucnosti užívá jen zemědělská revoluce. Lidovky, 31.10.2011. available http://www.lidovky.cz/je-nas-7-miliard-lidstvo-v-budoucnu-uzivi-jen-zemedelska-revoluce-phq-/ln_zahranici.asp?c=A111031_085513_firmy-trhy_mev

Štatistiky WHO, FAO, World Factbook

Vol'ná téma:

V tejto kategórii si účastníci Geografickej olympiády môžu zvoliť tému pre spracovanie písomnej práce aj sami. Práce majú byť pôvodné, samostatné a majú vychádzať z vlastného terénneho výskumu, pozorovania a pod. Okrem odbornej literatúry k spracovaniu témy v tejto kategórii treba využiť rôzne materiály a vlastný terénny výskum, spojený s mapovaním a fotodokumentáciou.

Kategória „Z“
Praktické testovanie bez písomnej práce

V kategórii „Z“ sa nevypracúva písomná práca. Zúčastníci o súťaženie v tejto kategórii Geografickej olympiády riešia okrem štandardných písomných testov aj osobitné písomné testy a praktické úlohy, a to od úrovne školských kôl, cez krajské až po celoštátne kolo. Viac informácií na www.olympiady.sk.

GEOGRAFICKÁ OLYMPIÁDA 41. ROČNÍK

Témy písomných prác v školskom roku 2012/2013

Autori: RNDr. Stela Csachová, PhD.
RNDr. Katarína Danielová
Mgr. Eva Džupinová, PhD.
RNDr. Vladimír Falťan, PhD.
doc. RNDr. Daniel Gurňák, PhD.

Mgr. Marián Kulla, PhD.
Mgr. Miriam Miláčková
Mgr. Marian Oberta
RNDr. Alena Petrvalská, PhD.
RNDr. Juraj Rehtorík

Slovenská komisia Geografickej olympiády
Zostavil: RNDr. Daniel Gurňák, PhD.
Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava 2012
Vydané s finančnou podporou MŠ SR. Nepredajné.
www.olympiady.sk